

CRÒNICA D'ACTIVITATS

INAUGURACIÓ DEL CURS 1994-95

PRESENTACIÓ DEL VIÈ VOLUM DE LAMBARD. Estudis d'Art Medieval

El passat dia 20 d'octubre de 1994 es va portar a terme, a la sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, la presentació del VIè volum de la publicació *LAMBARD. Estudis d'Art Medieval*, com a acte d'inauguració del curs 1994-95.

L'acte, presidit pel Delegat de l'IEC, el Dr. Antoni Pladevall i Font, es va iniciar amb unes paraules del President de l'Entitat, el Dr. Joan-F. Cabestany i Fort qui, després de fer un breu repàs de les activitats que es portaran a terme al llarg del curs, va incidir preferentment en l'acte que ens portava a reunir-nos en aquell moment: la presentació del VIè volum de la revista *LAMBARD* (on es publiquen les Actes del IV Col.loqui sobre *Art medieval a la ciutat de Barcelona*) i com a conseqüència del qual ja es podrà portar a terme la propera convocatòria del Vè Col.loqui, que estarà dedicat, en aquesta ocasió, a *Les catedrals medievals catalanes. Pre-romànic, romànic i gòtic (ss X-XV)*, a celebrar el proper mes de novembre de 1995.

Tot seguit el Dr. Joan-Albert Adell prengué la paraula per tal de fer la presentació d'aquest nou volum de la nostra publicació, les paraules del qual reproduïm a continuació.

"Si habitualment la presentació d'un llibre és un acte satisfactori, la presentació d'unes actes d'un col.loqui ho és encara més, perquè representa la culminació d'aquest col.loqui i la d'uns treballs que s'han efectuat amb il·lusió per part d'un seguit de persones durant un temps determinat. De fet els col.loquis, si no tinguessin aquesta culminació, servien de ben poc, ja que el que allí s'ha dit serà informació perduda, conservada només en els apunts que es puguin prendre en un moment determinat.

La publicació de les actes d'aquest IV Col.loqui sobre *Art medieval a la ciutat de Barcelona* representa també un altre fet important, com és el de la consolidació i culminació d'una trajectòria que ha fet Amics de l'Art Romànic des de la convocatòria del seu primer Col.loqui. Trajectòria que avança (com ens ha dit el seu President) amb la propera convocatòria del Vè Col.loqui.

Si repassem els temaris dels Col.loquis veiem que representen ja una línia definida dins les inquietuds i els interessos científics que presenta l'associació. El de terminologia, el de Sant Pere de Rodes, el de l'estil 1200, són mostres molt clares de recerca en terrenys polèmics, poc fresats, o com en el cas de Sant Pere de Rodes, en monuments que llavors eren totalment carregats d'interrogants, tal com s'ha comprovat en el decurs de les excavacions arqueològiques que s'hi han portat a terme. La importància de la troballa i la confirmació de les hipòtesis que es van plantejar en aquell Col.loqui sobre Sant Pere de Rodes potser obligaria a portar a terme un segon col.loqui sobre aquest monument, on es podrien presentar els resultats dels treballs que s'han fet i poder-los discutir i debatre d'una manera més general.

Dins d'aquesta línia, el Col.loqui sobre *Art medieval a la ciutat de Barcelona*, les actes del qual tenim avui damunt la taula, representa un intent de plantejar les possibilitats de la investigació en un terreny aparentment conegut, aparentment comú, en el qual vivim a diari. La simple anàlisi dels temes presentats ens demostra que aquest terreny, aparentment comú i conegut, com és la Barcelona medieval, és un terreny encara ple de temes que es poden tocar i que són oberts a l'investigador. Des de temes molt puntuals, com pot ser l'estudi d'un capitell, o un tema curiós però no menys interessant, com el dels papagais de les vidrieres de la catedral, a temes més

monogràfics com la notícia de les restauracions efectuades a la capella de Sant Llàtzer, o la documentació sobre els banys nous de la ciutat, o plantejaments sobre temes més generals, com l'article del Dr. Joan Ainaud sobre la pintura profana de la ciutat de Barcelona, o el tema sobre les escrivanes i alguns documents de l'ACA, són temes, tots ells, que ens plantegen la gran riquesa que encara hi ha per investigar en aquest món medieval d'un territori conegut i concret.

Tot i això (i voldria reprendre les paraules que va dir el Dr. Xavier Barral en la cloenda del Col.loqui), hi ha hagut algunes mancances importants que val la pena esmentar, com poden ser els temes de l'urbanisme de la ciutat, la transformació de la ciutat antiga amb la utilització de les muralles i com aquesta ciutat alto-medieval depassa les muralles i es va estenent amb uns nous traçats urbans, la presència de barris a partir del segle XIII, amb traçats reguladors del seu urbanisme, l'aparició del carrer Montcada, etc. També el tema de la catedral de Barcelona (que probablement es plantejarà en el proper Col.loqui) tan sols ha estat tocat en el món gòtic, però de l'anterior no s'ha dit res. Possiblement es pot considerar que després dels treballs de Martí Vergés i Teresa Vinyoles sobre la catedral romànica poca cosa es pot dir, però no oblidem que la polèmica sobre la catedral paleocristiana és oberta, especialment després que el professor Charles Benoit considerés, al contrari del que nosaltres hem dit sempre, que la catedral paleocristiana no estava en el lloc que coneixem avui i que aquestes restes pertanyen a una sala del complex episcopal. Aquesta és una frase per a la polèmica, però fins a quin punt? Aquesta podria ser una qüestió a resoldre en el proper Col.loqui.

Tanmateix, temes com el de l'aparició de l'arquitectura gòtica a la ciutat (i a Catalunya en general) a través de l'arquitectura dels Ordes Mendicants, o el del convent de Santa Caterina, etc., encara ara poden suscitar treballs d'investigació i per força s'han de plantejar.

Aquesta referència a les mancances no vol ser, de cap manera, una crítica al Col.loqui o als seus organitzadors, sinó, en tot cas, als investigadors que no hem aprofundit prou, i planteja el camí o camins que encara es poden recórrer en l'art de la Barcelona medieval.

La publicació d'aquestes actes, doncs, ens ha de servir per encoratjar-nos a continuar en aquesta recerca. Es una tasca que té molts fronts oberts i molts altres per obrir, i la publicació d'aquestes actes representa una passa més en aquesta investigació.

Amb aquest ànim d'encoratjar a seguir aprofundint, i que aquest *LAMBARD* sigui un primer pas per a nous treballs sobre la catedral de Barcelona, m'agradaria concloure amb unes paraules de Sant Bernat de Claravall: "que això sigui la fi del llibre però no la fi d'una recerca". Moltes gràcies".

Per finalitzar l'acte, el Delegat de l'IEC, el Dr. Pladevall, va dir que estava molt satisfet de l'assistència de públic i que espera que en el nou Col.loqui hi hagi tan bon suport com en l'anterior. De fet, Amics de l'Art Romànic és una de les filials més dinàmiques (va dir el Dr. Pladevall), però per aconseguir que l'IEC ajudi publicacions com *LAMBARD* cal que hi hagi una constància en l'assistència a les activitats i, sobretot, que aquells que tinguin alguna cosa a aportar que sàpi-guen que la Circular de l'entitat és oberta a tota mena de qüestions interessants.

D. D. P.